

ชื่อเรื่อง การสังเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของเด็กและเยาวชน
คณะผู้วิจัย รศ. ดร.ธานี เกสทอง และคณะ
สังกัด คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การสังเคราะห์งานวิจัยภายใต้โครงการ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของเด็กและเยาวชนเชิงคุณภาพ พบว่า มีการจัดการเรียนรู้แบบ PICA แบบ ADPES การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม และการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเสริมทักษะการคิด ได้ผลดังนี้

การจัดกิจกรรม PICA มีการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 มีวิธีดำเนินการดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ขั้่นนำเสนอข้อมูล (Presentation)
- ขั้นตอนที่ 2 ขั้่นเพิ่มพูนความคิด (Increase)
- ขั้นตอนที่ 3 ขั้่นผลิตองค์ความรู้ (Construction)
- ขั้นตอนที่ 4 ขั้่นสู่การนำไปใช้ (Application)

ผลของการจัดการเรียนรู้แบบ PICA

ผลการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้แบบ PICA พบว่า นักเรียนทั้งช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2 นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และการทำงาน อาชีพและเทคโนโลยี และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 และสูงกว่าก่อนการได้รับการสอนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ADPES ในช่วงชั้นที่ 3 มีวิธีดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

- ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ Analysis - A
- ขั้นที่ 2 ออกแบบ Design - D
- ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน Permance - P
- ขั้นที่ 4 ประเมินผล Evaluation - E
- ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ Synthesis - S

ผลของการจัดกิจกรรม

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ ADPES พบว่า หลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด นักเรียนมีทักษะการคิด สูงกว่า ก่อนเรียน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมในเด็กปฐมวัย วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้

ดำเนินกิจกรรมการสอนโดยใช้แผนการสอนเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการคิด โดยในแต่ละแผนจะมีขั้่นนำ ขั้่นสอน และขั้่นสรุป

ผลของการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้โดยใช้แผนการสอนเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการคิด พบว่า หลังการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล สูงกว่า ก่อนเรียน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเสริมทักษะการคิด

ดำเนินกิจกรรมการสอนโดยใช้โครงการเสริมทักษะการคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิด โดยนำเสนอขั้นตอนได้ดังนี้

1 การพัฒนาสติโดยการฝึกสมาธิ

- การพัฒนาการคิดแบบโยนิโสมนสิการและวิธีการวางเหรียญ

2 รูปแบบเป็นการฝึกอบรม 2 ระยะ

- ระยะที่ 1 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแบบโยนิโสมนสิการ

(การพัฒนาสติ กับคำสอนทางศาสนา และวิธีการคิดแบบวิจารณ์ญาณ)

- ระยะที่ 2 การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงจริยธรรม (การเอาใจเขามาใส่ใจเรา โดยวิธีการวางเหรียญ)

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงการเสริมทักษะการคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิด พบว่า ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นั่นคือนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมมีทักษะคุณลักษณะของผู้ที่มีการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงขึ้น และเมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบจริยธรรมต่อตนเองและจริยธรรมต่อผู้อื่น พบว่า จริยธรรมต่อตนเองและจริยธรรมต่อผู้อื่น ก่อนฝึกอบรม และหลังฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 นั่นคือ นักศึกษาที่ได้รับการฝึกอบรมมีจริยธรรมต่อตนเองจริยธรรมต่อผู้อื่นสูงขึ้น